

سازمان

«اقتصاد هم نیازمند امنیت است، بنای اقتصادی کشور هم بایستی بر یک بنیاد امنیت نهاده بشود»
مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

مقام معظم رهبری، امنیت را از جمله رکن‌های کلیدی پیشرفت کشور مورد تأکید قرار داده‌اند. در این میان امنیت اقتصادی یکی از اصلی‌ترین ارکان امنیت ملی است، به طوری که می‌توان گفت، بدون برقراری امنیت اقتصادی در کشور، نمی‌توان از امنیت ملی سخنی به میان آورد. این رکن از امنیت ملی علاوه بر متغیرهای اقتصادی، تحت تأثیر متغیرهای دیگری، از جمله متغیرهای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... است که بدون لحاظ آنها نمی‌توان این رکن را مورد بررسی قرار داد، زیرا تنش در هر کدام از این متغیرها، امنیت اقتصادی و به تبع آن، امنیت ملی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این رو، رصد و پایش عوامل اثرگذار بر آن از الزامات و اولویت‌های پژوهش در حوزه اقتصاد و امنیت به شمار می‌رود. مرکز پژوهشی امنیت اقتصادی تدبیر با توجه به رسالت خود مبنی بر ارائه گزارش‌های کارشناسی در حوزه مطالعات امنیت اقتصادی، ماهنامه حاضر را به چاپ رسانده است. با توجه به اهمیت امنیت اقتصادی، در این شماره از ماهنامه در سه بخش راهبرد، هشدار و تحلیل موارد زیر بررسی می‌شود:

الف- راهبردها

امارات متحده عربی از جمله کشورهای همسایه کشورمان به شمار می‌آید که حجم بالای مبادلات اقتصادی با این کشور انجام می‌شود. امارات متحده عربی دارای ظرفیت‌های اقتصادی بالایی برای همکاری مشترک با کشورمان است، این در حالی است که کشورمان بیشتر بر ظرفیت‌های تجاری متمرکز بر بحث واردات در مبادلات اقتصادی خود با این کشور بهره می‌برد. با توجه به ابزار تمایل این کشور برای بهبود روابط اقتصادی و سیاسی، در مقاله اول، ظرفیت‌های اقتصادی این کشور شناسایی شده و راهبردهای بهره‌مندی از این ظرفیت‌ها ارائه شده است.

صنعت فولاد کشور از جمله صنایع مهم و کلیدی است که علی‌رغم نقش اصلی در تامین مواد اولیه مورد نیاز بیشتر صنایع کشور، از تحولات تکنولوژیکی در سطح جهان، عقب مانده است. تداوم این وضعیت می‌تواند توان رقابت صنعت فولاد کشور را تضعیف نموده و در نهایت فولاد ایران را از بازار جهانی، حذف خواهد کرد. با توجه به اهمیت این موضوع، در مقاله دوم ضمن بررسی وضعیت تکنولوژیکی موجود در صنعت فولاد کشور، راهبردهای ارتقای وضعیت تکنولوژیکی این صنعت بحث و بررسی شده است.

ب- هشدارها

حمایت از بخش مسکن و فراهم کردن مسکن مناسب بویژه برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه همواره از مهم‌ترین دغدغه دولت‌ها بوده است. هر چند تلاش زیادی در اشکال مختلف از سوی دولت‌ها در این راستا انجام شده است، اما همچنان

تامین مسکن مناسب برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه معضل جدی در اقتصاد کشور به شمار می‌آید. ادامه این وضعیت می‌تواند آسیب جدی به امنیت ملی کشور وارد نماید. در مقاله اول، سهم پایین مسکن اجتماعی برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه به‌عنوان هشدار برای امنیت اقتصادی کشور بحث و بررسی شده است.

وضعیت تورم و تداوم آن در اقتصاد کشور، کارشناسان را به شناسایی علل مختلف این پدیده سوق داده است. دلایل متعددی برای شکل‌گیری تورم در اقتصاد ایران شناسایی شده است، در این میان کسری بودجه دولت از جمله عوامل تعیین‌کننده در شکل‌گیری و تداوم تورم شناخته می‌شود. تداوم ناترازی بودجه دولت می‌تواند بر سخت‌تر شدن رفع معضل تورم در اقتصاد منجر شده و امنیت اقتصادی کشور را تهدید نماید. در مقاله دوم، این موضوع بحث و بررسی شده است.

ج- تحلیل‌ها

حمله روسیه به اوکراین از جمله نزاع‌های بین‌کشوری به شمار می‌آید که نه‌تنها تبعات آن برای کشورهای درگیر مشاهده می‌شود، بلکه آثار این نزاع به سایر کشورها از جمله ایران نیز سرایت کرده است. با توجه به اهمیت روسیه و اوکراین از نگاه مبادلات اقتصادی برای کشورمان، در مقاله اول این بخش، آثار حمله روسیه به اوکراین از منظر امنیت انرژی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

ارزش پولی ملی در برابر پول‌های خارجی از جمله بحث‌های مهم و کلیدی در ادبیات اقتصادی به شمار می‌آید. ارزش پول ملی کشورمان در مقابل سایر پول‌های خارجی همواره با یک روند کاهشی مواجه بوده و این امر اثر منفی بر متغیرهای کلان کشور داشته است. در مقاله پایانی این بخش، روند نرخ ارز در سال ۱۴۰۰ مورد بحث و بررسی قرار گرفته و راهکارهایی برای مدیریت آن در سال جاری ارایه شده است.

بر اساس رسالت پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر، ماهنامه امنیت اقتصادی با تکیه بر مطالعات بین‌رشته‌ای و با در نظر گرفتن روابط و آثار سایر متغیرها، امنیت اقتصادی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. امید است مقاله‌های ارایه شده در افزایش اثرگذاری سیاست‌ها و ارتقای امنیت اقتصادی کشور مفید واقع شوند.